

Волотка Софія Миколаївна
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Ратушняк Надія Юріївна
Харківська гуманітарно-педагогічна академія
Шуплецова Людмила Юріївна
Харківська гуманітарно-педагогічна академія

ВПЛИВ МУЗИКИ НА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку дошкільної освіти суспільство вимагає формування творчої, обдарованої, інтелектуальної й духовно розвиненої особистості, здатної самостійно мислити й приймати нестандартні рішення. Тому освітні завдання полягають у тому, що ми повинні надати інтелектуальний розвиток дітям і привернути увагу до цього педагогів, науковців, психологів і батьків.

Музика – це вид мистецтва, що має великий вплив на сферу почуттів, переживань та всебічний розвиток дитини. Дошкільний вік – надзвичайно сприятливий для такого впливу. Учені стверджують, що регулярні заняття музикою поліпшують пам'ять і стимулюють розумові здібності. Музика активізує саме ті ділянки мозку, які задіяні у сприйнятті мови, запам'ятовуванні та збереженні інформації, а також у використанні інших важливих навичок мислення, необхідних для досягнення успіху. Як виявилось, музичні заняття приносять користь дітям у покращенні соціального й емоційного стану.

Вчені-психологи довели, що систематичні музичні заняття у дошкільному віці дозволяють значно підняти IQ, тобто інтелектуальний потенціал дитини, краще розвинути пам'ять, аналітичні здібності, орієнтацію, позитивну корекцію нервової системи. Музика позитивно впливає на різні сфери діяльності дитини. Заняття музикою тренують мозок, пам'ять, вміння розподіляти увагу в процесі виконання завдань. Колективні музичні заняття покращують навички спілкування дошкільників. Найбільш поширеним і дієвим методом розвитку пам'яті у дітей дошкільного віку є музичні заняття, які складаються зі слухання музики, співів, рухів під музику, гри на дитячих музичних інструментах.

Інтелектуальний розвиток дітей доцільно починати з самого народження. Фахівці рекомендують грати з малюком, співати йому пісні, слухати разом різноманітну музику, відповідну до віку дитини, танцювати і використовувати різноманітні дитячі музичні інструменти. Це розвиває дрібну моторику, а також слухову і рухову пам'ять. Читання книг, зачування віршів, перегляд мультфільмів, розгадування загадок, головоломок, ребусів – все це крім загального розвитку, розвиває інтелект дитини. Грайте з дитиною для покращення її пам'яті. Використовуйте картки, на яких зображені різні речі, тварини, птахи, рослини тощо. Пропонуйте дитині брати картки та дивлячись на них, пригадувати пісні, танці, віршики в яких розповідається про зображені на картках речі. Пригадайте казки, мультфільми з цими піснями, проспівайте їх разом. Такі вправи сприятимуть розвитку не лише пам'яті, а й мовлення. Вигадайте послідовність простих рухів, домовившись, що це танець улюбленого героя. Головне, щоб дитина повторювала рухи у певній послідовності, тренуючи пам'ять та увагу.

Науковці вважають, що постійна навчальна діяльність стимулює нейропластичність – здатність нейронів створювати нові зв'язки, що поліпшує роботу мозку. У цей час дитина зміцнює свою пам'ять, підвищується концентрація її уваги, формуються нові нейронні зв'язки. Діти дуже рухливі, а рух – це шлях до підтримання розумової активності. Під час виконання рухливих вправ збільшується частота серцевих скорочень, посилюється приплив крові, а з нею – кисню до мозку. Вивільняються гормони та стимулюють розвиток нових клітин та зв'язків між нейронами. Не стримуйте дитину – дозволяйте їй рухатися. Відвідуйте з дітьми спортивні майданчики, змагання, музичні вистави, переглядайте дитячі фільми з музикою відомих сучасних композиторів: А. Філіпенка, В. Шаїнського, О. Рибникова, Г. Гладкова, М. Дунаєвського та інших.

Музика – це феноменальне явище, яке дає педагогам і батькам великі можливості для розвитку інтелекту дитини. Встановлено, що ритм і висота музичного звуку впливають на роботу лівої півкулі мозку, а тембр і мелодія – на роботу правої півкулі. Таким чином, використання музики визначається одним із дієвих засобів інтелектуального розвитку дитини.

Огінська Раїса Тимофіївна

Національний університет «Острозька академія»

СУЧАСНІ ЦІННОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Цінності в житті соціума виступають соціально-значимими орієнтирами діяльності людей, вони є чимось більш високим, ніж звичайна зацікавленість персони. Саме через культурні цінності людина задовольняє свої потреби, і саме існування цінностей відрізняє людину від тварини. Система цінностей та ідей слугує для регулювання поведінки членів суспільства.

В умовах сучасної трансформації суспільства, що відбувається в українській державі, відбувається спотворення розуміння та засвоєння цінностей. Студентство – це сподвижники передових суспільних реформацій та інтелектуальний потенціал суспільства, важливо якими цінностями вони керуються.

Вивченням системи цінностей молоді займалися такі вчені, як М. Боришевський, О. Анісімова, О. Юрчик, В. Вассерман, Л. Панкова, М. Соснихіна. Вплив трансформації суспільства на систему цінностей вивчали М. Марценюк, В. Воропаєва. Також важливість духовних цінностей та виховання на засадах моралі студентської молоді досліджували О. Целюкова, І. Бех, П. Ситник.

Аналізуючи наукову літературу, ми розуміємо цінність у двох аспектах – суспільному (як властивість того чи іншого суспільного предмета, явища, які задовольняють потреби, інтереси, бажання) та особистісному (як відношення суб'єкта до предметів та явищ реальності, яке виражається ціннісними орієнтаціями, соціальними установками, якостями особистості). У структурі системи цінностей виділяється категорія «ціннісні орієнтації», які є центральним компонентом структури особистості і розглядається нами як відносно стійке, соціально обумовлене, вибіркоче ставлення людини до сукупності матеріальних і духовних суспільних благ і ідеалів, які розглядаються як предмети цілі або засоби для задоволення потреб життєдіяльності особистості.

Нами виявлено, що існує безліч критеріїв поділу цінностей, зокрема: за об'єктом засвоєння – матеріальні, матеріально-духовні; за метою засвоєння – егоїстичні, альтруїстичні; за способом вияву – ситуативні, стійкі; за роллю у діяльності людини – термінальні, інструментальні; за змістом діяльності – пізнавальні, предметно-перетворювальні (творчі, естетичні, наукові, релігійні та ін.); за належністю – особистісні (індивідуальні), групові, колективні, суспільні (також демократичні), загальнонародні (національні), загальнолюдські. Крім цього, на формування цінностей та ціннісних орієнтацій мають вплив безліч факторів, наприклад: культурний досвід; моральні принципи; особистий досвід; атмосфера в сім'ї. На формування цінностей саме студентів впливають система освіти; самоосвіта; діяльність політичних організацій, трудового колективу, засобів масової пропаганди; ідеали; місце проживання; рівень політичних знань; професійна зацікавленість; твори мистецтва і літератури; психологічні характеристики особистості; сім'я. Одним із важливим фактором, що впливає на формування цінностей вважаємо трансформацію суспільства.

Трансформацією вважаємо перетворення форм і змісту суспільного поняття, його норм, цінностей, ментальності, та інших соціокультурних сторін соціуму. Це також особливий стан суспільства, коли воно перебуває в процесі модифікації, зі структурою, що постійно змінюється. Трансформація українського суспільства супроводжується кризою. Більше того, вчені приходять до думки, що ми живемо в епоху без цінностей. Відтак трансформація суспільства викликає дезорганізацію в структурі цінностей, проявляється в зміні самої